

AUTOMOBILI NA HIBRIDNI POGON: VOZI ZELENO I ZARADI DRŽAVNI POTICAJ

Do 70 tisuća kuna potpore za eko-vozilo

Automobili na dvostruki, hibridni pogon, odavno su prestali biti senzacija, ali done davno su bili rijetkost na hrvatskim cestama. Uzrok tome je prvenstveno njihova visoka cijena, koja je do sredine ove godine bila znatno veća od cijene klasičnih automobila s benzinskim motorima, te slabija informiranost građana o pogodnostima koje im se, sukladno pravilima Europske unije, nude pri kupnji "hibrida".

Naime, državni Fond za zaštitu okoliša započeo je sredinom 2014. sufinancirati kupnju hibridnih automobila za osobne i poslovne potrebe, za što će ove godine potrošiti sedam milijuna kuna. Svako

Vlada sufinancira kupnju električnog, hibridnog i hibridnog plug-in automobila ● Cijene malih "hibrida" pale su zbog ukidanja trošarina

kupljeno vozilo potiče se iznosom od 30 do 70 tisuća kuna, čime njegova nabavka postaje konkurentna kupnji stanarnog automobila. Vlada tvrdi da se projektom sufinanciranja kupnje "hibrida" preko Fonda za zaštitu okoliša djelotvorno radi na poboljšanju kvalitete zraka u gradovima putem smanjenja emisija Co2 u prometu.

Projekt, uz Fond, vodi i Ministarstvo zaštite okoliša, a uz hibridna vozila potiče se i nabavka električnih i plug-in hibridnih

vozila. Za ovu godinu utrošeno je tri milijuna kuna za privatna vozila, koja su u prosjeku sufinancirana s po 30 tisuća kuna, te za poduzetnike čija su prijevozna sredstva na ekološki pogon državu stajala četiri milijuna kuna.

Valja napomenuti kako nisu sve vrste vozila sufinancirane u jednakom omjeru. Najviše se daje, do 70 tisuća kuna, kupcima električnih vozila, s 50 tisuća se sufinanciraju plug-in hibridna vozila, a s 30 tisuća hibridna vozila s emi-

sijom CO2 do 100 grama po kilometru. Stručnjaci kažu kako je razlika između dva hibrida u mogućnosti napajanja baterija putem vanjskog izvora električne energije, što je moguće u gotovo svim novijim hibridnim vozilima. Oni bez plug-in tehnologije puni bateriju putem unutarnjih sustava - klasičnog motora ili energije koja preostane od kočenja i slično.

Za kupnju rabljenih hibrida nema poticaja - oni se daju isključivo kupcima novih vozila, nakon čega ih moraju zadržati u svojem vlasništvu ili korištenju najmanje godinu dana, dok za tvrtke taj rok iznosi tri godine od datuma prve registracije. Ekološke statistike pokazuju kako je država u

čist zrak trebala ulagati i ranije. Promet u ukupnoj energetskoj potrošnji ima udio od 30 posto, a u emisijama stakleničkih plinova u Europskoj uniji oko 25 posto, od čega je 70 posto u cestovnom prometu.

Europska komisija na osnovu nacionalnih planova donosi procjene da će do 2015. u SAD-u u prometu biti oko milijun takvih vozila, u Kini do 2020. oko 5 milijuna, do 2020. u Francuskoj oko dva milijuna, Njemačkoj jedan milijun, te Velikoj Britaniji 1,55 milijuna. Treba znati kako i najmanji modeli hibrida koji ispuštajo malo Co2 ne podliježu trošarinama, pa su im cijene manje i bez državnih poticaja. Toyota Luna tako košta oko 110

tisuća kuna, jer je cijena poslike promjena u izračunima trošarina pala za čak 50 tisuća kuna.

Glavni tehnički problem s hibridnim automobilima - trajanje baterije i njezin slabiji rad tijekom zime - automobilski stručnjaci sve manje spominju. Vodeći proizvođač hibrida, japanska Toyota, daje jamstvo na bateriju od deset godina, dok su testovi njihova prva hibridnog Priusa pokazala da vozi i preko sto tisuća kilometara bez promjene baterije. Nova baterija za popularni hibridni Yaris stoji oko 13 tisuća kuna, što nije mnogo kada se zna kako su troškovi goriva, ali i nabavke takvog vozila, sve manji.

D. GRAKALIĆ

nastavak sa strane 1

Na hrvatskom tržištu dobra ponuda "hibrida"

Procedura dolaska do državne subvencije - javite li se na vrijeme - jednostavna je. Treba odabrati marku automobila, predati zahtjev koji se nalazi na web stranicama Fonda za zaštitu okoliša i ponudu za kupnju vozila. Poduzetnici trebaju priložiti potvrdu u dobivenim državnim poticajima, te o sređenim odnosima s Poreznom upravom. Odonorene isplate obavljaju se u roku od mjesec dana, dok vozilo treba kupiti u roku od šest mjeseci.

Gotovo svi proizvođači koji prodaju vozila na hrvatskom tržištu imaju u svojoj ponudi hibridne i(lj) električne automobile. Možda se kupcima najzanimljiviji čini Toyota Yaris kojeg možete kupiti već za 90 tisuća kuna uz državnu subvenciju. Peugeot nudi drukčiju zanimljivost: hibridni automobil s dizelskim motorom.

Radi se automobilu 508 RXH čija je cijena preko 320 tisuća kuna, odnosno o modelu 3008 HYbrid4 čije je cijena 251 tisuću kuna. Kia nudi Optimu Hybrid, reklamiranu kao svjetski rekorder u uštedi goriva sa sedam godina jamstva. Popularni Volkswagen nudi također hibrid u svojoj ponudi automobila.

D. GRAKALIC

Strategije za jadransku i jonsku regiju

U Bruxellesu će se 18. studenoga održati Inauguracijska konferencija Strategije za jadransku i jonsku regiju (EUSAIR). Konferenciju organizira talijansko predsjedništvo, u suradnji s Europskom komisijom te zajedno s Jadransko-jonskom inicijativom i Regijom Marche.

Cilj EUSAIR-a je promicanje gospodarskog i društvenog prosperiteta i rasta u regiji poboljšanjem atraktivnosti, konkurenčnosti i povezivosti uključenih zemalja, po uzoru na uspješne Baltičku i Dunavsku strategiju. Strategija je usko usmjerena na područja od zajedničkog interesa te se temelji na četiri stupa - poticanje inovativnog pomorskog i morskog rasta, povezivanje regije, očuvanje, zaštita i poboljšanje kvalitete okoliša i povećanje atraktivnosti regije.. Uz prezentaciju pogleda na Strategiju od strane predstavnika Europskog Parlamenta i Europskog gospodarskog i socijalnog odbora, u planu je i usvajanje deklaracije o Strategiji i njenoj upravljačkoj arhitekturi.

D. B. P.

HGK ŽUPANIJSKA KOMORA PULA SUDJELUJE U RAZNIM PROJEKTIMA KOJI SE FINANCIRAJU IZ EU FONDOVA

Članicama podrška u EU-natječajima

Komora redovito organizira razne edukacijske seminare

U suradnji s Ministarstvom poduzetništva i obrta, ŽK Pula sudjeluje u projektu SMEPASS II, koji je namijenjen malim i srednjim poduzećima. Prijavom na projekt poduzetnici imaju priliku koristiti besplatne konzultantske usluge iz područja razvoja kvalitete i marketinga te pripreme projekata na strukturne fondove Europske unije, kazala je predsjednica ŽK Pula Jasna Jaklin Majetić

Pogodnost korištenja dostupnih sredstava iz fondova Europske unije prepoznala je i HGK Županijska komora Pula koja je trenutno uključena u nekoliko projekata koji se financiraju putem bespovratnih sredstava. Po riječima predsjednice županijske komore Jasne Jaklin Majetić, HGK ŽK Pula u suradnji s Istarskom županijom, sudjeluje u projektima "NETS - Strategija razvoja neformalnih oblika stručnog usavršavanja nastavnika" te u projektu pod nazivom "REI - Raising Employment in Istria" a ova su projekta u fazi

evaluacije te se očekuje odobrenje početka njihovih aktivnosti.

-Projekt REI prijavljen je u sklopu natječaja prepristupnog fonda IPA, komponente IV za razvoj ljudskih resursa. Cilj ovog projekta čiji je nositelj Istarska županija je organiziranje edukacija za članove Vijeća tržišta rada, a mi sudjelujemo kao partner. Komora ima partnersku ulogu i u projektu NETS koji će se ukoliko bude odobren, financirati iz Europskog socijalnog fonda, u sklopu natječaja "Modernizacija školskih kurikulum u strukovnim školama u skladu s

Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom i potrebama tržišta rada - faza II". Ukupna vrijednost tog projekta iznosi oko 270 tisuća eura, a naša je uloga koordinacija nastavnika i učenika s jedne strane, te obrtnika i poduzetnika s druge, sve u cilju kako bi se školski kurikulumi uskladili s potrebama tržišta rada, naglasila je Jaklin Majetić.

Osim navedenih projekata, ŽK Pula u ulozi suradnika sudjeluje i u projektu "Sweet but healthy" čiji je nositelj Pučko otvoreno učilište Umag te u projektu "Okusi tradicije" kojeg provodi pulsko

Jasna Jaklin Majetić

učilište Diopter. Oba projekta također su financirana iz prepristupnog fonda IPA IV. Uz to Županijska komora Pula u svojstvu pridruženog suradnika sudjeluje i u projektu Istarske županije "Alterenergy", financiranog iz fonda IPA Adriatico.

-Cilj tog projekta jest unapređenje energetskog planiranja u lokalnim sredinama korištenjem dobroih praksi. U skladu s

time, ŽK Pula ima ulogu koordinacije s članicama iz energetskog sektora.

Također, u suradnji s Ministarstvom poduzetništva i obrta, ŽK Pula sudjeluje i u projektu SMEPASS II, koji je namijenjen malim i srednjim poduzećima. Prijavom na ovaj projekt, poduzetnici imaju prilike koristiti besplatne konzultantske usluge iz područja razvoja kvalitete i marketinga te pripreme projekata na strukturne fondove Europske unije, kazala je Jaklin Majetić.

Županijska komora je u suradnji s Centrom za EU u siječnju i travnju ove godine organizirala i informativne seminare za poduzetnike koji su se željeli prijaviti se na dosad objavljene natječaje iz strukturalnih fondova Europske unije. Riječ je o natječajima "Povećanje gospodarske aktivnosti i konkurentnosti malih i srednjih poduzeća" te "Primjena informacijske i komunikacijske tehnologije za poboljšanje poslovnih procesa" koji su u objavljeni u sklopu Europskog fonda za regionalni razvoj.

Kako su novi natječaji u sklopu strukturalnih fondova Europske unije najavljeni upravo za jesen ove godine, HGK ŽK Pula će u suradnji s Odjelom za EU pravodobno organizirati informativne seminare za potencijalne prijavitelje. Osim putem edukacija i seminara, ŽK Pula svoje članice pravodobno obavještava o trenutno otvorenim natječajima za financiranje iz europskih i nacionalnih izvora putem službene web stranice i digitalnog biltena.

D. BAŠIĆ-PALKOVIĆ

BESPOVATNA SREDSTVA IZ IPARD PROGRAMA

Vižinadi za kanalizaciju 4,1 milijun kuna

Naćelnik Općine Vižinada Marko Ferenac i ravnatelj Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju Ante Pezo potpisali su krajem prošlog mjeseca ugovor o dodjeli sredstava iz IPARD programa kojima će se fi-

nancirati projekt izgradnje kanalizacionog sustava u Vižinadi. Općini je putem IPARD programa dodijeljeno ukupno 4.189.496,91 kuna, a riječ je o bespovratnim sredstvima.

U tom iznosu dopri-

nosi Evropske unije iznosi 3,1 milijun kuna, a ostatak je za projekt osigurala Republika Hrvatska. Inače, ukupna investicija po projektu iznosi 5,6 milijuna kuna bez PDV-a te se ostatak sredstava od 1,4 milijuna kuna odnosi na neprihvatljiva ulaganja za

koja su predviđena sredstva u proračunu Općine Vižinada.

Odabrani izvodač radova za planirani projekt je tvrtka Benčić d.o.o. čija je ponuda u otvorenom postupku javne nabave bila najpovoljnija, a nakon što

se potpiše ugovor, projekt će krenuti u realizaciju. Vrijednost građevinskih radova iznosi 5,4 milijuna kuna. U tijeku je postupak nabave za usluge stručnog nadzora i građevinskih radova, te priprema dokumentacije za nabavu kredita.

D. B. P.

INFORMACIJSKI CENTAR EUROPA DIRECT OTVOREN U PULI

Mjesto gdje se mogu dobiti najtočnije informacije o Uniji

Ured će za građane biti otvoren svakog radnog dana.

● **Članstvo u EU nije članstvo za pristup bankomatu već mogućnost ostvarivanja kvalitete života koju zaslužujemo, rekao je prilikom otvorenja voditelj predstavništva Europske komisije u Hrvatskoj Branko Baričević**

Nakon što je prošlog tjedna u središtu Pule, na adresi Giardini 1, otvoren Informacijski centar Europa Direct (EDIC), od ovog je tjedna dostupan i za zainteresiranu javnost. Istdobno je objavljen program rada da bi svatko mogao znati kojeg dana u tjednu može dobiti odgovore o specifična pitanjima koja se tiču Europske unije. Ured će biti otvoren svakog radnog dana, od devet do 13 sati, a predstavnik Grada Pule će u uredu primati građane i pružiti im općenite informacije o EU.

Samо ponedjeljkom će predstavnik Istarske razvojne agencije davati informacije poduzetnicima i obrtnicima. Srijedom će predstavnik Zaklade za poticanje partnerstva i razvoj civilnog društva biti na raspolaganju udrugama civilnog društva, a četvrtkom će djelatnik Istarske županije biti dostupan predstavnicima jedinica lokalne samouprave. Informacije će se biti na raspolaganju i drugim kanalima komunikacije, pozivom na broj 052/555-935 i facebook stranici www.facebook.com/EDICPulaPola.

O tome kakve će sve informacije moći dobiti u Informacijskom centru prilikom otvorenja je rečeno da se želi postići interaktivna komunikacija između građana i institucija Europske unije. Cilj je informirati građane o EU i podizati ra-

N. LAZAREVIĆ

U Informacijskom centru dostupne publikacije i elektronska knjižnica s kompletnim izdavaštvom Europske komisije

N. LAZAREVIĆ

Boris Milić, Branko Baričević i Valter Drandić

Pula među 13 odabranih gradova

● Predstavništvo Europske komisije je kroz dva natječaja, raspisanim početkom 2014. godine, predvidjelo otvaranje i financiranje Informacijskih centara u Hrvatskoj, kojih je na razini Europske unije do sada otvoreno 513. Grad Pula je ispunila uvjete natječaja i odabrana među 13 hrvatskih gradova. Na natječaj je pristupila u partnerstvu s Istarskom županijom, IDA-om i Zakladom za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva. Prošlotjednim otvaranjem Informacijskog centra u Puli stavljen je u funkciju deseti po redu EDIC centar u Hrvatskoj.

zinu njihove osviještenosti čineći informacije svima lako dostupnima. Težnja je da centar bude prvi kontakt građana u kojem se mogu obratiti i doznati o pravima, obvezama i mogućnostima u EU.

Djelatnici će pružati pomoć poduzetnicima u pronalaženju relevantnih europskih institucija kako bi dobili odgovore na spe-

se u Informacijskom centru moći dobiti informacija o obrazovanju i zapošljavanju u Europi, ali i ostvarivanju određenih specijalnih prava.

- Moći će se dobiti informacije o raznim djelatnostima u Europi. O ribarstvu, turizmu, ekologiji, energetici, prometu, udrugama civilnog društva... U Informacijskom centru bit će dostupna paleta publikacija, a centar ćemo redovito opskrbljivati novim izdanjima. Centar će dobiti i internetsku stranicu i elektronsku knjižnicu u kojoj će biti dostupno kompletno izdavaštvo Europske komisije, od zakona i legislativa do programa i najava. Ovdje ćete moći dobiti najizravnije i najtočnije informacije, rekao je Baričević tom prilikom te zaključio da članstvo u EU nije članstvo za pristup bankomatu već mogućnost ostvarivanja kvalitete života koju zaslužujemo.

U Informacijskom centru će poduzetnicima pomoći u pronalaženju relevantnih europskih institucija kako bi dobili odgovore na specifična pitanja i usmjeravali ih u širokoj lepezi mogućnosti korištenja europskih finansijskih instrumenata koje su na raspolaganju privatnom sektoru

cifična pitanja i usmjeravali poduzetnike o širokoj lepezi mogućnosti korištenja europskih finansijskih instrumenata koje su na raspolaganju privatnom sektoru. Takoder, najavljeno je, poticat će na raspravu između sveučilišta, škola, udruga civilnog društva, intelektualaca i kulturnih institucija o temama vezanim za Europsku uniju.

Prošlotjednom otvorenju je prisustvovao i Branko Baričević, voditelj predstavništva Europske komisije u Hrvatskoj. Pojasnio je da će

Boris Milić je tada poručio da nakon što je lani Hrvatska postala punopravna članica EU-a, sada je i Europska komisija prisutna u Puli. Predsjednik Skupštine Istarske županije Valter Drandić je iznio da je ovo još jedan doprinos i šansa Istrijanima da se još više povežu, iako su razjedinjeni u tri države, i nastave razvijati svoju zajedničku regiju. "Nikad nismo imali veću šansu nego je imamo sada, stoga nemojmo propustiti ovu priliku", rekao je Drandić.

Paulo GREGOROVIĆ

EUROPSKA KOMISIJA PODRŽALA CILJEVE KOJE HRVATSKA ŽELI OSTVARITI EUROPŠKIM NOVCEM

Odškrinuta vrata za 10 miliardi eura iz EU fondova

Ovo je ključni dokument kojim će se u Hrvatskoj otvoriti put zapošljavanju i rastu u sljedećih deset godina, poručio je europski povjerenik za regionalni razvoj Johannes Hahn

Europska komisija usvojila je ključni dokument temeljem kojeg su Hrvatskoj odškrinuta vrata da do 2020. godine iskoristi više od deset miliardi eura iz europskih fondova. Usvajanje Partnerstvog sporazuma preduvjet je za korištenje strukturalnih i investicijskih fondova, no novac je moguće početi koristiti tek nakon prihvatanja operativnih programa u kojima se detaljno razrađuju mjere za povlačenje sredstava.

"To je ključni strateški dokument za korištenje EU fondova koji će biti temeljni izvor financiranja Hrvatske i koji će sigurno dati novu šansu za jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva, za jačanje ukupnih uvjeta života u svim sferama", kazao je predsjednik Vlade Branko Grčić. Europski povjerenik za regionalnu politiku Johannes Hahn poručio je, pak, da se radi o "ključnom planu za ulaganja kojim će se u Hrvatskoj otvoriti put zapošljavanju i rastu u sljedećih deset godina" te da očekuje da će "nacionalna tijela osigurati da se ostvari pozitivan učinak na gospo-

Za zapošljavanje mladih predviđeno je 66 milijuna eura

darstvo i živote hrvatskih građana".

Od ukupnog iznosa koji je na raspolaganju Hrvatskoj u pet fondova, za ulaganja u raznim područjima koja bi trebala potaknuti rast i otvaranje radnih mesta namijenjeno je oko 8,3 milijarde eura. Za poljoprivredu i ruralni razvoj predviđeno je oko dvije milijarde eura, za pomorstvo i ribarstvo oko 253 milijuna eura, dodatnih 66,1 milijun eura za zapošljavanje mladih, oko 450 milijuna eura iz instrumenta za povezivanje Europe, namijenjenog projektima od zajedničkog interesa u, primjerice, energetici ili prometu. Novac koji joj je na raspolaganju Hrvatska može potrošiti najkasnije do 2023. godine.

Hrvatska je u Partnerstvom sporazumu zacrtala niz ciljeva koje želi ostvariti europskim sredstvima. Među ostalim, Vlada, primjerice, želi povećati stopu zaposlenosti sa 55,4 posto na 62,9 posto do kraja de-

sete ljeća, a broj siromašnih smanjiti za 150 tisuća. Cilj je, u istom razdoblju, povećati ulaganja u istraživanja i inovacije, kao i energetsku učinkovitost gospodarstva.

Prema planu za pojedine fondove, najveći dio novca iz fonda za regionalni razvoj, 970 milijuna eura, planira se potrošiti na jačanje konkurenčnosti malih i srednjih poduzeća, dok je za istraživanje i inovacije predviđeno gotovo 665 milijuna eura. Za razvoj prometne infrastrukture u kohezijskom fondu je na raspolaganju 910 milijuna eura.

Taj novac bit će potrošen uglavnom na željeznicu i unutarnje plovne puteve, dok bi, primjerice, Pelješki most, ako EU prihvati njegovo financiranje, mogao računati na dio od 400 milijuna eura iz fonda za regionalni razvoj. Za socijalnu uključenost, te borbu protiv siromaštva i diskriminacije u tri je fonda predviđeno ukupno gotovo milijardu eura, a za ulaganje u obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje još 729 milijuna.

I. FRLAN GAŠPAROVIĆ

EU SMANJUJE UPORABU PLASTIČNIH VREĆICA

Zbog domaćih proizvođača Hrvatska protiv

Vijeće Europske unije izglasalo je prijedlog Komisije o prijedlogu direktive koja ima za cilj smanjenje uporabe plastičnih vrećica, a koji je Hrvatska nastojala promijeniti kako bi zaštitila domaće proizvođače tih vrećica, doznaje se iz europskih izvora.

Riječ je o stajalištu Vijeća EU-a, koje je prije tri tjedna izglasano na sastanku Odbora stalnih predstavnika (COREPER). Na temelju toga stajališta, talijansko predsjedništvo EU-a sada pregovora s druge dvije institucije, s Europskim parlamentom

i Komisijom i stoga nije riječ o odluci o konačnom izgledu direktive.

Prema diplomatskim izvorima, Hrvatska je glasovala protiv, nastojeći zaštititi domaće proizvođače plastičnih vrećica. Prema podacima Hrvatske gospodarske komore, u proizvodnji tih vrećica radi oko 1500 ljudi. Ni jedna druga članica nije imala problema s prijedlogom Komisije, stoga Hrvatska nije imala nikakvih izgleda da zaustavi ili promjeni taj prijedlog.

Europska komisija je prije godinu dana predlo-

žila niz mjera kako bi se smanjila uporaba plastičnih vrećica, a države članice po tom prijedlogu bi imale na raspolaganju mjere od uvođenja pristojbi na uporabu tih vrećica do njihove zabrane, što je ranije smatrano protuzakonitim.

Komisija je predložila promjenu direktive o ambalaži i ambalažnom otpadu, a glavne promjene se odnose na uvođenje obveza za države članice da donesu mjere za smanjenje uporabe plastičnih vrećica tanjih od 50 mikrona, koje se najčešće koriste jednokratno, a te mjere mogu

uključivati uvođenje nameta na uporabu vrećica, donošenje nacionalnih ciljeva smanjenja i ograničenja stavljanja na tržište te zabranu korištenja.

Europski parlament traži još ambicioznije promjene direktive tako da stajalište zemalja članica ne mora biti konačno rješenje.

Parlament primjerice traži da se odrede rokovi, od kada bi se uvelo smanjenje uporabe tih vrećica, najprije za 50 posto, a onda i za 80 posto. Zemlje članice se protive takvom određivanju ciljeva. (Hina)

**BANKE POD POVEĆALOM: ISTRAŽIVANJE AZTN-a O TRŽIŠTU PLATNIH KARTICA
OBUHVATILO DEVET HRVATSKIH BANAKA**

Karticama plaćamo sve više, iako nas to stoji najskuplje u EU

Koristimo manji broj kartica, ali su kartična plaćanja porasla za 16 posto u četiri godine ● Novom uredbom EK smanjit će se naknade za korištenje kartica u Hrvatskoj

UHrvatskoj je čak i korištenje platnih kartica, poput MasterCarda, Vise ili Dinersa, nepovoljnije nego u drugim zemljama Europske unije. Pokazalo je to najnovije istraživanje kartičnog poslovanja devet najvećih domaćih banaka, što ga je provela Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja. Istraživanje je dokazalo kako je Hrvatska među zemljama koje imaju dosta visoke domaće multilateralne naknade, odnosno naknade koje se plaćaju prilikom obavljanja transakcija korištenjem platnih kartica, jer su prosječne naknade u većini zemalja Europske unije niže od 1 posto.

Visa ima najvišu naknadu

Iako je najmanja naknada ili interchange fee za transakcije Maestro karticama (iznosi u prosjeku 0,82 posto), ostale kartice na tržištu imaju znatno veće naknade. Najvišu naknadu imaju Visa kartice - 1,45 posto, ali uključe li se i sektorski specifične kartice - za kupnju goriva ili avionskih karti -prosječni interchange fee za transakcije Visa karticama iznosi 1,14 posto. Prosječna naknada za MasterCard bez MasterCard World i MasterCard World Signia kartica iznosi 0,97 posto, a kada se one uzmu u obzir onda iznosi 1,37 posto.

Istraživanje o tržištu platnih kartica obuhvatilo devet hrvatskih banaka

Multilateralne naknade

U AZTN-u naglašavaju kako se radi o naknadama koje se plaćaju prilikom obavljanja platnih transakcija korištenjem kartica u bezgotovinskom platnom prometu u Hrvatskoj, te međusobnim odnosima tih naknada. Riječ je o tzv. multilateralnim naknadama, koje obuhvaćaju sve troškove koje proizvodi kupnja kreditnim karticama, od naknade koje trgovac daje kartičarskoj kući (što se naziva "merchant service")

naknada za transakcije Visa debitnim karticama, dok su u Poljskoj značajne za sve kartice. U pravilu u spomenutim zemljama Europske unije naknade za transakcije debitnim karticama su dosta niske, te iznose manje od 0,80 posto, posebno za Visa kartice koje su i ispod 0,60 posto.

Najveći broj transakcija u tom razdoblju obavljen je debitnim karticama, oko 66 posto prosječno godišnje, što odgovara i zastupljenosti broja debitnih kartica u ukupnom broju kartica što ih koriste hrvatski građani. Naravno, vrijednost transakcija s udjelom od 75

posto godišnje je i najveća za debitne kartice. Uz njih, najveći udio u broju transakcija imaju charge kartice, s prosječnim godišnjim udjelom od oko 12 posto, a slijede revolving i kartice s odgodrenom naplatom, sa oko 10 posto prosječnog godišnjeg udjela.

Manja naknada trgovcima

Istraživanje je pokazalo kako sve banke surađuju s tvrtkama MasterCard i Visa, te u ponudi imaju i njihove kartice. Uz to, Erste banka ima u ponudi i Diners kartice, dok American Express kartice u ponudi ima PBZ-a

U bliskoj budućnosti bi, kroz snižavanje naknada za korištenje kartica, koje je predviđela Europska komisija, trebalo doći do značajnih promjena. Naime, smanjenje kartične naknade dovelo bi do

manje naknade trgovcima, što bi trebalo dovesti i do nižih cijena proizvoda i usluga. Iz istog razloga Europska komisija namjerava postaviti gornju granicu za visinu interchange fee naknade za kreditne i debitne kartice.

Još je u travnju 2014. godine Europski Parlament je glasao o prijedlogu komisije vezanom uz ograničenja interchange fee naknada. Izglasano je kako interchange fee naknade za kreditne kartice trebaju biti ograničene na razinu od 0,3 posto, dok bi iste naknade za debitne kartice iznosile 7 eurocenta ili 0,2 posto obavljene transakcije.

To uključuje i potrošačke i komercijalne kartice, te bi se primjenjivalo jednako na domaće i prekogranične transakcije, i odnosilo bi se na cijelu eurozonu. No, zemlje

članice bi i dalje imale mogućnost određivanja i nižih dozvoljenih razine naknada kao i druga moguća ograničenja kartičnim institucijama.

Dobre vijesti iz Bruxellesa

Predviđena uredba Europske Komisije na naknade Vise i MasterCarda smanjila bi prosječne interchange fee naknade u Hrvatskoj za oko 80 posto kod Visa, te za oko 70 posto kod MasterCarda. Za pretpostaviti je da bi smanjenje interchange fee naknade trebalo smanjiti trgovacke naknade.

Hrvatski potrošači koji koriste kreditne kartice mogli bi, dakle, uskoro pozdraviti povoljnu vijest iz Bruxellesa, kojima bi se domaće kartičarsko poslovanje trebalo svesti u europske poslovne norme.

Dubravko GRAKALIĆ

ŽUPANIJSKI PROJEKT "ŽIVO! - Život - voda!" IDE DALJE

U Speleo kući i muzej krša

Speleo kuća će se opremiti potrebnom laboratorijskom opremom, urediti će se kongresni prostor i spavaonice za višednevni boravak 25 posjetitelja. Prostor će se ustupati na korištenje znanstvenim ekspedicijama, fakultetskim grupama i polaznicima nastave u prirodi osnovnih i srednjih škola

Na samo sat vremena vožnje od Pule u mjestu Vodice koje se nalazi u blizini hrvatsko-slovenske granice, nalazi se istarska Speleo kuća. Vodice teritorijalno pripadaju općini Lanišće, a nalaze se na samom sjeverozapadu Čićarije koja obiluje speleološkim objektima.

Speleološke aktivnosti

Iako je kuća svoja vrata otvorila još 2011. godine, putem projekta "Živo-Život voda" kojeg provodi županijski Upravni odjel za održivi razvoj na neki je način već i službeno potvrđen njen status kao centralnog mjesta i glavnog sjedišta međunarodnog znanstveno-edukativnog centra. Ujedno, kuća sve više postaje i nezaobilazno uporište svih speleoloških aktivnosti na pograničnom području s obzirom da se nalazi na svega šest kilometara od slovenske granice.

Naime Projekt ŽIVO! nastavak je na ostvarivanju ciljeva projekta KUP, uz proširenu partnersku strukturu i veću usmjerenost na uspostavu adekvatnog monitoringa izdašnosti i kvalitete izvorišta voda pograničnog područja Slovenije i Hrvatske. Temelj za daljnju održivost provođenja takvih aktivnosti na pograničnom području je namjensko opremanje Znanstveno edukativnog centra ZEC Speleo kuća u Vodicama, koji je uspostavljen nakon provedene rekonstrukcije stare škole u sklopu projekta KUP.

Speleo kuća će se opremiti s potrebnom laboratorijskom opremom,

Iz Speleo kuće fascinantan pogled na netaknutu prirodu

urediti će se kongresni prostor i spavaonice za višednevni boravak 25 posjetitelja. Prostor će se ustupati na korištenje znanstvenim ekspedicijama, fakultetskim grupama i polaznicima nastava u prirodi osnovnih i srednjih škola.

Internet booking za najam kuće

Koordinator projekta i viši savjetnik za zaštitu prirode i okoliša u županijskom Upravnom odjelu za održivi razvoj Bruno Kostelić veli da je zamisljeno i uređenje muzeja krških posebnosti u pri-

Kuća će biti prostor za edukaciju i istraživanje

SPELEO KUĆA
znanstveno edukativni centar

Projekt održivog razvoja
Objekt je obnovila Istarska županija
2011. godine u sklopu projekta KUP

Ulaganje u vašu budućnost
Operaciju djelomično finansira Europska unija
Instrument prepristupne pomoći

U pripremi i novi projekt

"Trenutno radimo na osmišljavanju projekta kojeg planiramo kandidirati početkom 2015. godine u okviru programa Erasmus+. Radi se o novom programu Europejske unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport za razdoblje 2014. - 2020. Pritom nam je glavni cilj razviti nove sadržaje, odnosno aktivnosti učenja i podučavanja o okolišu, prirodi i kršu namijenjene školskoj populaciji. Ako projekt prođe, aktivnosti bi se odvijale u Speleo kući, gdje bismo ujedno i ugošćivali partnerne iz Slovenije s kojima planiramo suradnju na projektu", istaknuo je koordinator projekta Bruno Kostelić.

Županija iz projekta povlači 134.567 eura

Vodeći partner je Istarska županija a ostali partneri u projektu su Institut za istraživanje krša iz Postojne, Zavod za javno zdravstvo iz Kopra, Građevinski fakultet u Rijeci i Javna ustanova Natura Histrica. Ukupna vrijednost projekta koji se financira iz prekograničnog Programa Slovenija-Hrvatska iznosi 557.647 eura od čega Istarska županija bespovratno dobiva 134.567 eura.

zemlju objekta, te angažiranje stručnog vodstva s mogućnošću posjeta planinarskim sportskim i edukativnim stazama koje će se urediti u okolini. Za korištenje objekta izraditi će se i Internet booking kojim će se ostaviti mogućnost i za korištenje objekta u turističke svrhe za manju grupu organiziranih posjetitelja (team building i sl.).

Istraživanje izvora i padalina

-Istarska speleo kuća nalazi se u središtu istarskog krša i samo je šest kilometara udaljena od slovenske granice, na području koje je slabo naseljeno i razvijeno, ali okruženo nedirnutom prirodom. Projekt predviđa partnersku suradnju sa znanstvenim institucijama i fakultetima koji će provoditi niz tehničkih istraživanja krškog područja čime će doprinijeti stjecanju novih spoznaja i informacija o stanju krškog područja Istre.

-Naime ugovor smo potpisali sa Zajedničkim tehničkim tajništvom IPA Programa tek 30.09.2014. godine što je ujedno i formalni početak svih aktivnosti na projektu, iako se na samim aktivnostima i organizaciji radilo od siječnja 2013. godine. Početak građevinskih rada na uređenju prizemne prostorije trebali bi početi početkom iduće godine a radovi bi trebali završiti u travnju, 2015. godine ističe Kostelić.

Fokus u istraživanju biti će posvećen trima krškim izvorima čiji slijevi imaju prekogranični karakter, a koji su značajni za vodoopskrbu slovenskog i hrvatskog dijela Istre pitkom vodom kao što su izvor Rižane, Sv.Ivan i Bučić i izvor Mlini.

Analizirat će se i stanje padalina i ostalih utjecajnih klimatoloških parametara i voda na površinskim vodotocima i ponornicama, stanje voda u podzemlju putem mjernih uređaja u speleološkim objektima i krškim jama-ma, te na izvorima gdje istječu te vode.

Također planirano je da bi se u okviru projekta, uz ostala kontinuirana mjerjenja klimatoloških i hidroloških prilika, provela i vrlo detaljna analiza utjecaja promjene hidroloških prilika na kakvoću vode i kakvoće voda tijekom jedne odabrane kišne epizode nakon duljeg sušnog razdoblja. To bi ujedno bila podloga za procjenu dinamike pronosa onečišćenja u krškim vodonosnicima.

D. BAŠIĆ-PALKOVIĆ

Glavni urednik:
Ranko Borovečki

Urednica priloga:
Danijela Bašić-Palković

Izdavač:
Glas Istre novine d.o.o.

Prilog izlazi prvič
četvrtka u mjesecu
Prilog je realiziran u suradnji s Istarskom županijom